

Utdrag från Läkartidningen . Nr 30-31 . 2005 . Volym 102

Klinisk effekt eller placebo när magnetarmband uppges lindra smärta vid artros?

Ingemar Petersson

Vetenskapliga studier visar att patienter av idag är medvetna och kunniga och mindre traditionella i sitt tänkande än vad vi i sjukvården är.

Många personer med ledbesvär använder olika typer av komplementära eller alternativmedicinska metoder som komplement till den etablerade medicinska behandlingen.

Om vinsterna överväger nackdelarna bedöms ofta behandlingen som värdefull oavsett vetenskaplig evidens.

Magnetiska fält är idag ett viktigt redskap för den medicinska bilddiagnostiken och har i vissa lägen lanserats i terapeutiskt syfte. Att magnetiska fält från ett armband skulle kunna påverka symtom från knä- och höftleder vid radiografisk artros ter sig säkert för många av oss i västerländsk sjukvård som osannolikt.

En engelsk forskargrupp tog fasta på ett antal patienters fasta övertygelse om magnetarbandens symtomlindrande betydelse och genomförde en metodologiskt mycket välgjord prospektiv, placebokontrollerad, randomiserad prövning (tre parallella grupper med normalmagnetiskt, svagt magnetiskt respektive omagnetiskt armband).

Studien inkluderar 194 patienter med röntgenverifierad artros i höft eller knä som följdes under 12 veckor med WOMAC (patientifyllt frågeformulär om artrosrelaterad smärta, stelhet och funktion). En signifikant större minskning av besvär noterades i gruppen med normalmagnetiskt armband jämfört med placebo även korrigerat för bristande blindning.

Slutsatsen blev att smärta vid höft- eller knäartros minskar hos den som bär magnetarmband, men det är osäkert om detta beror på specifika effekter eller placeboeffekter.

Man kan fundera över den kliniska relevansen, liksom över många andra aspekter. Det har hänt förr i medicinens historia att fynd som är svåra eller oförklarliga har varit början på ett nytt tänkande, men vi har ju också sett många mer charlatanbetonade metoder komma och försvinna. Framtiden får avgöra vad som gäller i detta fall.

Harlow T, et al. Randomised controlled trial of magnetic bracelets for relieving pain in osteoarthritis of the hip and knee. *BMJ*. 2004;329:1450-4>>

